

Hållbarhetsredovisning

Domkyrkopastoratet Göteborg 2020

Domkyrkopastoratets klimat- och miljöredovisning

2018 tog domkyrkopastoratet de första stegen i sin miljödiplomeringsprocess. Samma år bildades Rådet för Hållbar utveckling, som består av miljörepresentanter från alla sex församlingarna och som leds av pastoratets miljösamordnare.

Den 19 oktober 2020 kunde pastoratet stoltsera med att som första pastorat och församling i Göteborg erhålla miljödiplom för samtliga enheter. 2020 är också det första år då pastoratet levererar ett klimatbokslut i sin hållbarhetsredovisning.

För frågor om hållbarhetsredovisning och klimatbokslut, kontakta Helena Granstedt Löfman, miljösamordnare Göteborgs domkyrkopastorat, helena.lofman@svenskakyrkan.se.

Pastoratets miljövision för hållbar utveckling:

Göteborgs Domkyrkopastorat ska arbeta för att värna och vårda Skapelsen.

Skapelsen och allt liv utgår från Guds hand, därför är livet heligt och värdefullt i sig. Guds skapelse är en gåva till alla människor och som kristna har vi ett ansvar att förvalta denna gåva. Den kristna kallelsen innebär att vi ska verka för en hållbar utveckling där ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer samverkar - lokalt och globalt. Vårt miljöengagemang ska genomsyra all vår verksamhet och prägla hela vårt dagliga arbete. Allt detta för att uppfylla vårt syfte: "att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas." (1 kap. Andra avdelningen KO.

Vår vision är att Göteborgs Domkyrkopastorat ska ligga i framkant vad gäller hållbar utveckling. Verksamhetens miljöpåverkan ska ses i sin helhet och innefatta alla led. Vårt miljöarbete ska vara en oavbruten process.

Genom detta vill vi visa på ett hopp om att en hållbar värld är möjlig.

Pastoratets miljöpolicy:

- 1. Vårt miljöarbete syftar till att minimera det ekologiska fotavtrycket. Detta arbete ska genomsyra all verksamhet och alla beslut.*
- 2. Hopp och framtid: Att genom förkunnelse och genom kommunikation om vårt miljöarbete ge hopp och inspirera till en hållbar livsstil.*
- 3. Inköp: Inköp av varor och tjänster ska alltid vara resultatet av noggrant övervägda beslut där största miljöhänsyn tagits.*
- 4. Biologisk mångfald: I de grönytor vi har ska vi medvetet främja biologisk mångfald.*
- 5. Utbildning: Årligen ska utbildning och aktiviteter inom miljö och hållbar utveckling hållas.*
- 6. Energi: Vår organisation ska använda förnybar energi och arbeta för att minska och effektivisera energianvändningen.*
- 7. Samverkan: Genom samverkan och dialog med andra aktörer i samhället ska vi verka för en hållbar utveckling även utanför Svenska kyrkan.*
- 8. Lagstiftningen: Lagstiftningen inom miljöområdet är en given grund men inte tillräcklig utgångspunkt för vårt miljöarbete. De krav som lagstiftningen ställer ska fungera som ett minimikrav för Domkyrkopastoratets arbete.*

Miljövision och miljöpolicy antogs av Domkyrkopastoratets kyrkoråd 2019-12-10.

Följande mål uppnåddes under 2020 och låg till grund för pastoratets diplomering fas I:

1. Pastoral verksamhet

- a. Den 27 september representerade ledamöter ur Rådet för hållbar utveckling pastoratet på *Klimatkväll på Konserthuset*. I sällskap av bland andra ärkebiskop Antje Jackelen delade de ut *Biskopsbrevet om Klimatet*. Kvällen föregicks av manifestationen Fridays for Future på Gustav Adolfs torg. Även där fanns representanterna på plats.

- b. Bokcirkeln kring "Därför sörjer jorden" av Peter Halldorf hölls i Vasa församling 2/3 samt 16/3 2020 (resterande två tillfällen ställdes in på grund av Corona).
- 2. Ekonomi och förvaltning**
- a. Miljösamordnaren gick utbildning i hållbarhetsredovisning.
 - b. Miljösamordnaren deltog i utvecklingen av nationell nivåns hållbarhetsredovisningsmodell och genomförde en pilot-hållbarhetsredovisning.
- 3. Byggnader**
- a. Under våren 2020 presenterade Fastighetsutskottet en fastighetsutredning som går igenom alla pastoratets fastigheter och hur de nyttjas. Utredningen finns tillgänglig på pastoratets intranät.
- 4. Markanläggningar**
- a. Följande insatser har gjorts för att främja den biologiska mångfalden: I Johanneberg och Burås har insektshotell satts upp. Så snart scoutverksamheten i Johanneberg startat kommer de bygga egna insektshotell. I Domkyrkan pågår trädgårdsarbete för biologisk mångfald och insektshotell är beställda. Vid Annedalskyrkan och Guldhedskyrkan finns insektshotell uppsatta.
- 5. Varor och tjänster – inköp**
- a. Samverkan: Miljösamordnaren hade ett introducerande möte med planeringsledaren för Fairtrade city Göteborg och ingår nu i deras nätverk.
 - b. **IntraBlocket** lanserades den 19 februari. Det ligger på Trello och via det kan församlingar och enheter byta möbler och inredning med varandra gratis istället för att köpa nytt och kasta befintligt.
- 6. Transporter**
- a. I december 2019 antog kyrkorådet Resepolicyn. Den reglerar flygande och uppmuntrar nyttjande av andra färdmedel.
 - b. Covid-pandemin gav alla arbetsgivare skäl att se över personalens arbetssituationer. De som arbetar administrativt och har möjlighet att arbeta hemifrån gör det sedan april 2020.
- 7. Kemikalier och avfall**
- a. Domkyrkoförsamlingen var en av de sista att införa sopsortering. Den var helt på plats, med sorteringsmöjlighet i både kyrka och församlingshem i mars 2019. Alla andra församlingar har möjlighet till full sopsortering.
- 8. Förskolan Trädet**
- a. Förskolan införde vegetariska luncher under våren 2020.

Växthusgasutsläpp och energiförbrukning

Kansliet redovisar i år 2020 för första gången ett klimatbokslut. Klimatbokslutet har producerats med hjälp av det webbaserade verktyget CEMAsys.

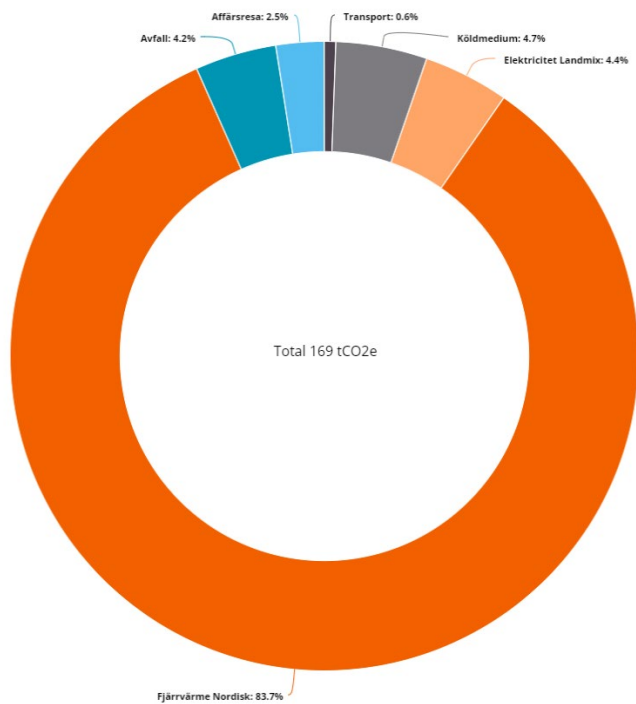
Följande rapport visar en översikt av pastoratets energiförbruk och klimatpåverkan. Klimatredovisningen innehåller data från interna och externa källor som är relaterade till organisationens aktiviteter. Analysen är baserad på den internationella standarden The Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollet). Standarden är utvecklad av World Resources Institute (WRI) och World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) och är den vanligaste standarden för att mäta växthusgasutsläpp.

GHG-protokollet delar in utsläppen i tre segment, så kallade scope, samt i direkta och indirekta utsläpp.

- Scope 1: Direkta utsläpp. Växthusgas från källor som ägs eller kontrolleras av pastoratet.
- Scope 2: Indirekta utsläpp. Växthusgaser från produktionen av energi som köps in av pastoratet.
- Scope 3: Indirekta utsläpp. Växthusgasutsläpp från källor som inte ägs eller kontrolleras av pastoratets, men från källor som är relaterade till pastoratets aktiviteter.

Rapporteringen innefattar de följande växthusgaserna: CO₂ (koldioxid), CH₄ (metan), N₂O (lustgas), SF₆, HFCs och PFCs. Dessa konverteras till CO₂-ekvivalenter i enlighet med IPCC (1995).

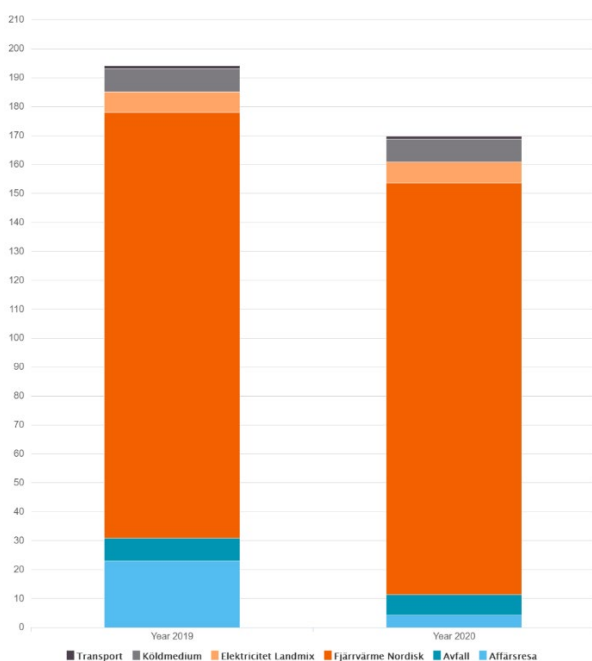
Totala växthusgasutsläpp under 2020, per kategori

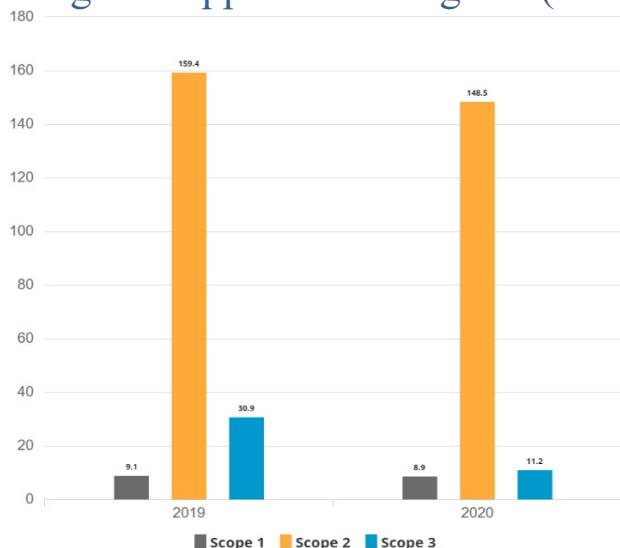
Under 2020 orsakade domkyrkopastoratet utsläpp motsvarande 169 tCO₂e.

Eftersom detta är pastoratets första klimatbokslut men beräkningar även gjorts för 2019 kommer 2019 vara basår och det man bäst kan jämföra med i kommande bokslut.

Utsläpp växthusgas, 2019 och 2020 per kategori (tCO₂e)

Årliga utsläpp av växthusgaser (tCO₂e), per scope

Årliga utsläpp av växthusgaser, per scope

Ton CO ₂ ekvivalenter	2019	2020
Scope 1		
Transport		
Bensin, Annedals buss	1,2	1
Köldmedium		
R-410 A, Haga köldmedium	7,9	7,9
Scope 1 totala utsläpp	9,1	8,9
Scope 2		
Elektricitet & Fjärrvärme	159,4	148,5
Scope 2 totala utsläpp	159,4	148,5
Scope 3		
Avfall		
Restavfall	7,3	6,5
Kontorspapper	0,1	0,1
Pappersförpackningar	0,1	0,1
Wellpapp	0*	0*
Glasförpackningar	0,2	0,2
Metallförpackningar	0*	0*
Matavfall	0,1	0*
Plastförpackningar	0*	0*
Avfall total	7,9	7,1
Affärsresor		
Tåg, inrikes	0*	0*
Tåg inom EU	0*	-
Flyg inom EU	0,6	-
Flyg utanför EU	14,5	-
Flyg, inrikes	0,6	-
Milersättning, egen bil	7,3	4,2
Affärsresor total	23	4,2
Scope 3 totala utsläpp	30,9	11,2
Totala utsläpp	199,4	168,6

*Alla utsläpp som motsvarar mindre än 50 kg är i tabellen avrundade nedåt, till noll (på grund av begränsningar i verktyget).

Tabellerna och diagrammen ovan visar att den totala miljöpåverkan från pastoratets aktiviteter 2020 minskade med cirka 15 procent jämfört med 2019, då de totala utsläppen motsvarade 199 tCO₂e. Till stor del beror denna minskning på att nästan inga tåg- eller flygresor gjordes under 2020, som konsekvens av pandemin. 2019 stod flygresorna för 80 478 pkm¹. Under 2020 gjordes inga flygresor alls. Även resor med bil i tjänsten minskade markant, med cirka 41 procent mellan åren 2019 och 2020.

Även energianvändningen minskade något under 2020.

Energiförbrukning per byggnad

	Elektricitet		Fjärrvärme		m ²	KWh/m ²	Total tCO ₂	kg CO ₂ /m ²
	kWh	kWh	MWh	MWh				
Annedalskyrkan	47463	244930	292,4	1610	1610	181,6	16,8	10,4
Buråskyrkan	17317	74810	92,1	789	789	116,8	5,2	6,5
Christinae Kyrka	25203	119790	145	715	715	202,8	8,2	11,5
Guldhedskyrkan	55483	244610	300,1	1429	1429	210	16,9	11,8
Gustavi Domkyrka	125080	135100	260,2	1261	1261	206,3	10,5	8,4
Gustavigården	61804	82290	144,1	1165	1165	123,7	6,2	5,4
Haga församlingshem	69864	240050	309,9	2281	2281	135,9	16,8	7,3
Hagakyrkan	9166	163420	172,6	639	639	270,1	10,9	17,1
Johannebergskyrkan	33613	271978	305,6	1241	1241	246,2	18,4	14,8
Johannebergskyrkans församlingshem	39213	166342	205,6	759	759	270,8	11,5	15,1
Mariakyrkan	20312	62680	83	338	338	245,5	4,4	13
Vasa församlingshem	30772	171700	202,5	1036	1036	195,4	11,7	11,3
Vasakyrkan	34993	180650	215,6	1090	1090	197,8	12,4	11,4
Total	570283	2138350	2708,6	14463	14463	2589	148,5	143,1

Pastoratets byggnader stod 2020 för ett koldioxidutsläpp motsvarande 149 ton. Detta motsvarar i genomsnitt 10 kg CO₂e per kvadratmeter. De högsta totala utsläppen stod Johannebergskyrkan för, med 18,4 tCO₂e. Den byggnad som orsakade högst värde CO₂e per kvadratmeter var Hagakyrkan, med 17,1 kg CO₂e per kvadratmeter.

Energiförbrukningen är den tyngsta posten och det är svårt att jämföra energiåtgång med andra pastorat eftersom alla byggnader har så olika förutsättningar (t.ex. volym och energieffektivitet). Liksom övriga parametrar är därför vår bästa jämförelse den egna energiförbrukningen tidigare år.

Nyckeltal

2020 hade pastoratet 98 heltidstjänster, vilket genererar 1,6 tCO₂e per heltidsanställd (scope 1 och scope 2 inräknat).

Energiförbrukning per heltidstjänst motsvarar 27,8 MWh (scope 1 och scope 2 inräknat).

Satt i perspektiv

Enligt Naturvårdsverket släpper hushållen i Sverige ut ungefär 8 ton koldioxid per person (2018). Individens utsläpp, precis som organisationens, kommer från resor, värme- och elförbrukning, mat och all övrig konsumtion. För att nå klimatmålen måste man ner till cirka 1 ton per person i den individuella

¹ Personkilometer (pkm) är måttet på det sammanlagda antalet km personerna i ett fordon transporteras.

konsumtionen. Ett ton koldioxid motsvarar till exempel 450 mil med flyget, vilket är avståndet Stockholm – Monaco.

I skrivande stund finns ingen uppgift på vad ett hållbart utsläpp per anställd inom Svenska kyrkan kan uppskattas till. Däremot har Svenska kyrkan nationell nivå satt ett internt pris på ett ton CO₂ på 500 kronor (Hållbarhetsredovisning, Svenska kyrkan nationell nivå 2018). I framtiden spås kostnaden för ett ton koldioxidekvivalenter stiga drastiskt.